

Uluslararası Selçuklu Tarihi Coğrafyası II: İran Sempozyumu
(13 – 15 Ekim 2022 / Konya)
International Seljuk Historical Geography II: Iran Symposium
(13 – 15 October 2022 / Konya)

Burak ÇELİK

Arş. Gör., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Tarih Bölümü,
Konya, Türkiye, celikkburak1@gmail.com (Sorumlu Yazar/Corresponding Author)

Selçuklu Tarihi ve bu tarihin neşvünema bulduğu coğrafyanın tespit edilmesi adına ikinci adım olarak düzenlenen “Uluslararası Selçuklu Tarihi Coğrafyası II: İran” 13-15 Ekim 2022 tarihleri arasında, T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, T. C. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Selçuklu Belediyesi iş birliği ile Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi’nde gerçekleştirildi. Sempozyum açılışına Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Cem ZORLU ve Selçuklu Belediye Başkanı Vekili Tahir ÖZER katıldı.

Sempozyum, iki ayrı oturum şeklinde toplam on dokuz oturumda gerçekleştirildi. Türkiye ile beraber sekiz ülkeden katılım sağlandı. Elli yerli, yirmi bir yabancı bilim adamı bildirimlerini sundular. Sunumlar, Türkçe, İngilizce, Arapça ve Farsça olmak üzere dört dilde gerçekleştirildi.

13 Ekim 2022 tarihinde saat 09.30’da İlahiyat Fakültesi Nezahat Keleşoğlu Salonu’nda Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Uygulama ve Araştırma Merkez Müdürü Prof. Dr. Ahmet ÇAYCI, Selçuklu Başkan Vekili Tahir ÖZER ve NEU Rektörü Prof. Dr. Cem ZORLU protokol konuşmalarını gerçekleştirdiler.

Saat 11.00’de A (Mevlana) ve B (Konevi) salonlarında bildiri oturumlarına geçildi.

1. Oturum A (Mevlana) Salonunda: Prof. Dr. Hayri ERTEN başkanlığında Prof. Dr. Adnan ÇEVİK *İran’da Metfun Selçuklu Hükümdar ve Devlet Ricali* başlıklı, Prof. Dr. Abdullah KAYA *Selçuklularda Reislik Müessesesi Üzerine Bir Değerlendirme Hemedan Reisi Ebu Haşim Aleviyan ve Ailesi* başlıklı, Prof. Dr. Murat AĞARI *Belh Ekolü Coğrafyacılarında İran ve Kirman Bölgeleri* başlıklı, Prof. Dr. Murat KEÇİŞ *Bizans Tarihçileri Selçukluları Neden “Persler” Olarak İsimlendirdiler* başlıklı bildirimlerini sundular.

1. Oturum B (Konevi) Salonunda: Prof. Dr. Bayram ÜREKLİ başkanlığında Prof. Dr. Ahmet OCAK *Tasavvufta Nişabur Ekolünün Teşekkülü ve Selçuklular Dönemindeki Temsilcileri* başlıklı, Doç. Dr. İzzetullah ZEKİ ve Doç. Dr. Mustafa AKKUŞ *Büyük Selçuklu Sultanlarına İthaf Edilen Eserlerin Tespiti ve Değerlendirmesi* başlıklı, Doç. Dr. Ali DADAN *Efsanevî Kral Efrâsiyâb ve Selçuklu Hanedanı* başlıklı, Doç. Dr. Ahmet N. Özdal *Fars Atabegliği’nin Ekonomisi Ve Hükmettiği Coğrafyanın Üretim Potansiyeli* başlıklı bildirimlerini sundular.

12.00’de tamamlanan birinci oturumun ardından 12.45’te öğle yemeğine geçilmiş, yemek akabinde 14.15’de ikinci oturum başlamıştır.

2. Oturum A (Mevlana) Salonunda: Prof. Dr. Ahmet OCAK başkanlığında Prof. Dr. Selahattin Döğüş *İran Selçuklularına Karşı Batını-Haçlı İttifakı* başlıklı, Doç. Dr. Mustafa AKKUŞ ve İzzetullah ZEKİ *Selçuklu Sultanı Muhammed Tapar'ın Bâtınilerle Mücadelesinde Vezir Sa'dül-Mülk* başlıklı, Ayşenur Ünal *Büyük Selçuklu Devleti'nin İran Coğrafyasındaki Hâkimiyetinin Sonlanmasında Bâtınilerin Rolü: Moğol İstilas ve Harzemşahlar Özelinde Bir Değerlendirme* başlıklı, Nazmiye AKBAŞ *Selçuklular Döneminde Rey'de Şiiliğin Durumu* başlıklı bildirimlerini sundular.

2. Oturum B (Konevi) Salonunda: Prof. Dr. Adnan ÇEVİK'in başkanlığında Prof. Dr. Muharrem KESİK *Büyük Selçuklu Devleti Dönemi İran Sahasında Bulunan Madenler* başlıklı, Doç. Dr. Başak Burcu EKE *Ortaçağ Denizcilik Tarihinde Selçukluyu Yok Saymanın Dayanılmaz Hafifliği İran Limanları ve Kavurd Bey'in Donanması* başlıklı, Dr. Öğr. Üyesi İbrahim DUMAN *Kirman Selçukluları Devrinde Önemli Bir Ticaret Merkezi Tiz Limanı* başlıklı, Arş. Gör. Filiz TEKER *Selçuklu Döneminde İsfahan: Ticaret ve Ekonomi* başlıklı bildirimlerini sundular.

15.30'da tamamlanan ikinci oturumun ardından 16.00'da üçüncü oturuma geçildi.

3. Oturum A (Mevlana) Salonunda: Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM başkanlığında Prof. Dr. Ahmet Ali BAYHAN *Türk Türbe Mimarisinin Gelişiminde İran'daki Büyük Selçuklu Örneklerinin Katkısı* başlıklı, Prof. Dr. Candan NEMLİOĞLU ve Dr. Mercan HÜSEYİNİ *İran/Ebyane Camii (Mescid) Ahşap Sanatı Geleneğinin 13.- 17.Yüzyıl Arasında Anadolu'daki Yansımaları* başlıklı, Doç. Dr. Muhammet ARSLAN *Arrân'ın Önemli Merkezlerinden Ani'deki Selçuklu Mirası* başlıklı, Dr. Serap Ekizler SÖNMEZ *Künbed-i Kabud'un Meşhur Deseninin Alakasız Görünen Karatay Medrese Eyvanındaki Desenle İlişkisi ve Topkapı Parşömenindeki Çift Seviyeli (Dual Level) Beş Katlı Tasarımlar Bağlamında Değerlendirilmesi* başlıklı bildirimlerini sundular.

3. Oturum B (Konevi) Salonunda: Doç. Dr. Murat AK başkanlığında Prof. Dr. İhsan EL-DEEK *الأوائل السلجوقية* başlıklı Prof. Dr. Muhammed Bakr AL-BOUJI *عصر السلجوقية العربية في الحركة الشعرية العربية في عصر السلجوقية* başlıklı, Prof. Dr. Mashour HABAZİ *المدرسة النظامية، وأثرها في التغيير الفكري: الإمامان الغزالي وابن الجوزي نموذجاً* başlıklı, Prof. Dr. Shawkat Arif MOHAMMAD *ملاحم النهضة العلمية في مدينة اصفهان في عهد السلطان ملكشاه السلجوقي (1073-1092م / 465-485هـ)* başlıklı bildirimlerini sundular.

17.00'de tamamlanan üçüncü oturumun ardından 17.30'da dördüncü oturuma geçildi.

4. Oturum A (Mevlana) Salonunda: Prof. Dr. Ali TEMİZEL başkanlığında Prof. Dr. Abbas Ghadimi GHEİDARİ *Selçuklu Dönemi Tarih Yazımında Yeni Yaklaşım ve Eleştiriler* başlıklı, Prof. Dr. Assadollah VAHED *Selçuklu Döneminde Okul Ve Eğitim Merkezlerine Bir Bakış* başlıklı, Dr. Bagher SADRİNIA *قاعی مشرب های عرفانی و صوفیانه در خراسان عصر سلجوقی* başlıklı, Dr. Sharifian TAJBAYEV *شهرهای دوره سلجوقی به استناد Khadijeh (Zohreh) BASERİ* başlıklı, *جغرافیای اداری سیاسی اقتصادی ضرابخانه های سلجوقیان به استناد سکه های دوره ضرابخانه ها وسکه های سلجوقی زمینه* başlıklı bildirimlerini sundular.

4. Oturum B (Konevi) Salonunda: Prof. Dr. Abdullah KAYA başkanlığında Dr. Öğr. Üyesi Türker UYGUR *Fars Bölgesinin Büyük Selçuklu Hâkimiyetindeki Yeri* başlıklı, Dr. Murat AKBAŞ *Selçuklular Zamanında Tüs (1040-1161)* başlıklı, Dr. İbrahim GÜNEŞ *El-Cibal Bölgesinin Selçuklu Hâkimiyetine Girişi* başlıklı, Okan KÜSGÜN, *Selçuklu Döneminde Cibal Bölgesinde Bir Şehir: Nihavend* başlıklı bildirimleri ile sempozyumun ilk gün oturumları son buldu.

14 Ekim 2022 Cuma günü saat 09.00'da sempozyumun ikinci gün oturumları başladı.

1. Oturum A (Mevlana) Salonunda: Prof. Dr. Abdurrahman ÖZKAN başkanlığında Prof. Dr. Seyfullah KORKMAZ *Büyük Selçuklular Döneminde Türkçe* başlıklı, Doç. Dr. Murat TALA *Selçuklulara Arap Edebiyatı Çalışmaları Bâharzî'nin Dumyetu'l-Kasr'ı Bağlamında Bir Değerlendirme* başlıklı, Doç. Dr. Şerife AĞARI *Şair Enveri'nin Kasidelerinde Sultan Sencer Övgüsü* başlıklı, Dr. Öğr. Üyesi Rümeyza Bakır DAYI *Selçuklu Dönemi İrani'nda Arapça Yazan Müellifler* başlıklı bildirimlerini sundular

1. Oturum B (Konevi) Salonunda: Prof. Dr. Kemal ÖZCAN başkanlığında Prof. Dr. Tahir ORUCOV *Selçuklu Döneminde Sosyal- Medeni ve Dini Hayat* başlıklı, Dr. Prudnikov Vitaly VLADIMIROVIÇ *On the Question of the Meaning of the Geographical Term "Corosanum" in the Anonymous Chronicle of the First Crusade* başlıklı, Jahongir OSTONOV *The Political Situation in Mawarannahr and Khorasan on the Eve of the Seljuks Rule* başlıklı, Khusniddin MAMADALIEV *The Role of "Rahat As-Sudur" of Rawandi in Enlightenment of Events in the Territory of Uzbekistan Related to the Seljuk Period* başlıklı bildirimlerini sundular.

2. Oturum A (Mevlana) Salonunda: Doç. Dr. Ali Dadan başkanlığında Prof. Dr. İbtihal Adel İBRAHİM *الجغرافية السكانية لأيران على عهد السلاجقة:دراسة في التنوع ونتائجه* başlıklı, Prof. Dr. Maysoon Thanoun AL-ABAYJI *التاريخ لابن الاثير مصدرا لدراسة تاريخ سلاجقة ايران(مرحلة التأسيس)* başlıklı, Prof. Dr. Darwish YOUSSEF *أوضاع مدن ايران الغربية في عهد السلطان السلجوقي طغرل الثالث (1175-590هـ/571-1175م)* başlıklı, Assoc. Prof. Dr. Hisham SAWADİ HASHEM *الأهمية الجغرافية للأقطاعات العسكرية على عهد سلاجقة إيران* başlıklı bildirimlerini sundular.

2. Oturum B (Konevi) Salonunda: Prof. Dr. Muharrem KESİK başkanlığında Doç. Dr. Mehmet ŞİMŞİR ve Zeynep SEZER *Sultan Alp Arslan Dönemi İran Bölgesinde Askerî Hareketlilik Yaşanan Merkezler* başlıklı, Dr. Öğr. Üyesi Mevlüt GÜNLER *Büyük Selçuklu Devleti Başkentleri ve Selçuklu Siyaseti* başlıklı, Dr. Öğr. Üyesi Pınar Kaya TAN *Târîhu'l-Vüzerâ'ya Göre Büyük Selçuklular* başlıklı, Dr. Melek GÖKSU ERDEĞER *İsfahan'a Sürgün Edilen Selçuklu Sultanı III. Alâeddin Keykubâd'ın Ölümü ve Mezar Yeri* başlıklı bildirimler sundular.

3. Oturum A (Mevlana) Salonunda: Prof. Dr. Selahattin DÖĞÜŞ başkanlığında Doç. Dr. Derya ÇOŞKUN ve Aleyna DURMUŞ *Gazneli-Selçuklu Mücadelesinde Bir Valilik Merkezi Olarak Herât* başlıklı, Arş. Gör. Yavuz DELİBALTA *Selçuklular Zamanında Kâşân Şehri* başlıklı, Mesut ÇITAK *Horasan Bölgesinde Şehri Oluşturan Unsurlar; Kuhendiz, Şehrîstan ve Rabaz* başlıklı bildirimlerini sundular.

3. Oturum B (Konevi) Salonunda: Prof. Dr. Ayşe Dudu KUŞÇU başkanlığında Prof. Dr. Sawfan Taha Hasan El NASIR *الظهور-التكوين- (420-447هـ/1028-1055م الأنسياح السلجوقي في ايران السبب والنتيجة)* başlıklı, Prof. Dr. Firsat MAREE *الوفيات المفاجئة لسلطين السلاجقة.. وخطط الباطنية أعاق حسم* başlıklı, Dr. Nader KASEM *The Economic Movement in the Seljuk State: The Reign Of Sultan Alp Arslan as a Model* başlıklı bildirimlerini sundular.

12.15'de tamamlanan üçüncü oturumun ardından 12.45'te öğle yemeğine geçilmiş, yemek akabinde 14.30'de dördüncü oturum başlamıştır.

4. Oturum A (Mevlana) Salonunda: Prof. Dr. Fikret KARAPINAR başkanlığında Doç. Dr. Betül GÜRER *İran'dan Anadolu'ya Tasavvufî Şiir Mevlânâ Celâleddîn Rûmî'de Hakîm Senâî İzleri* başlıklı, Dr. Öğr. Üyesi Yasin *Selçuklu Dönemi Hadis Literatürü Ebu'n-Necîb es-Sühreverdî (ö. 563/1168) ve Şerhu Ba'zi'l-Elfâzi'l-Müşkile fi'l-Mesâbîh (Garîbu'l-Mesâbîh) İsimli Eseri* başlıklı, Arş. Gör. Halil Doğan AKBAŞ *Büyük Selçuklu Devleti'nin Bilge Veziri Nizamülmülk'ün Hadis Bilgisi*

başlıklı, Arş. Gör. Maryam Koochaki SHALMANİ *Selçuklu Sultanlarından Tuğrul Bey'in Kişiliğinin ve Selçuklu İdaresinin Nasır-ı Hüsrev'in Sefernâme'sine Yansımaları* başlıklı bildirimlerini sundular.

4. Oturum B (Konevi) Salonunda: Prof. Dr. Bekir BİÇER başkanlığında Prof. Dr. Ali TEMİZEL *Nizâmî-i Gencevî'nin Şiirlerinde Horasan* başlıklı, Doç. Dr. Özkan DAYI *Selçuklular Zamanında Kirmân'da İlmî ve Edebî Durum* başlıklı, Dr. Öğr. Üyesi Nadir BAŞTÜRK *Büyük Selçuklular Döneminde Nişâbûr'da Tasavvufî Hayat* başlıklı, Arş. Gör. Tuğba Şahbaz ALTINSOY *Endülüslü Bir Alimin Gözünden Selçuklu Sultanları ve Devlet Yöneticileri* başlıklı bildirimlerini sundular.

5. Oturum A (Mevlana) Salonunda: Prof. Dr. Candan NEMLİOĞLU başkanlığında Öğr. Gör. Dr. Nastaran DELJAVAN ve Prof. Dr. Kerim ÇINAR *Selçuklular Zamanında Rey Şehrinin Kent Yapısı* başlıklı, Dr. Öğr. Üyesi Mustafa AYLAR başlıklı *Selçuklular Zamanında Rey Şehrinin Kent Yapısı* başlıklı, Dr. İsmet Burak BATIR *İbnü'l-Belhi'nin Fârsnâme'sine Göre Selçuklular Döneminde Fars Kaleleri* başlıklı, Dr. Manu P. SOBTİ *Antecedents to Seljuk Architecture in Central Asia – Form and Space in Sultan Sanjar's Tomb at Merv (Orta Asya'da Selçuklu Mimarisinin Önceleri - Merv Sultan Sancar Türbesi'nde Biçim ve Mekân)* başlıklı bildirimlerini sundular.

5. Oturum B (Konevi) Salonunda: Dr. Öğr. Üyesi Zekeriya ŞİMŞİR başkanlığında Dr. Öğr. Üyesi Arife Ünal SÜNGÜ *Büyük Selçuklular Döneminde Giyim Kuşam Kültürü ve Ehemmiyeti Üzerine* başlıklı, Dr. Öğr. Üyesi Esra ÇIPLAK *Selçuklu Dönemi Rey'de Dokuma Sanayi* başlıklı, Arş. Gör. Burak SARICI *Selçuklu İran'ında Bilimsel, Kültürel ve Dinî Himaye* başlıklı, Ömer NARİN *Tevarih-i Şeyh Üveys'te Büyük Selçuklular* başlıklı bildirimlerini sunmuşlardır.

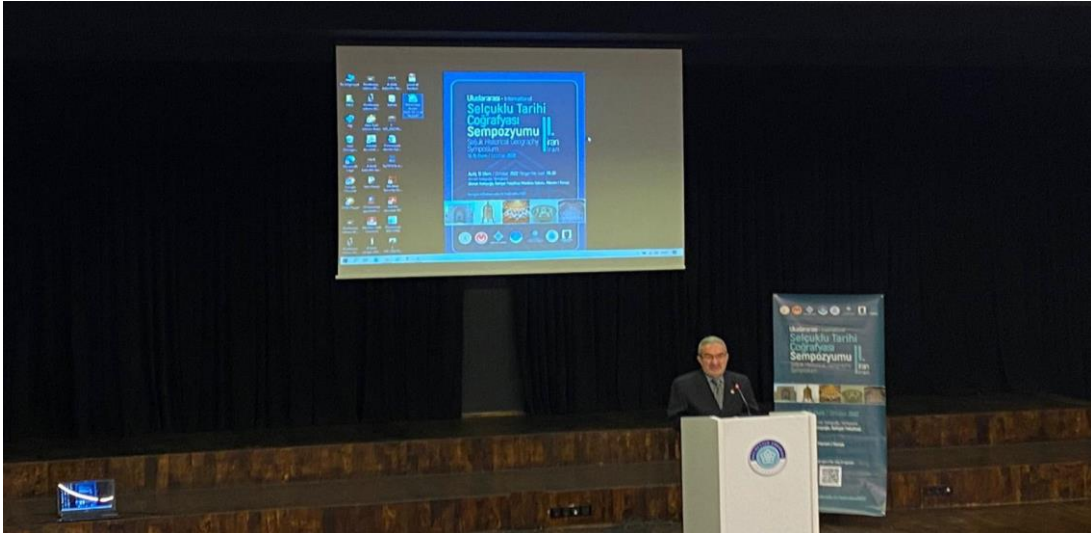
17.00'da sonlanan bildiri sunumlarından sonra 17.30'da Prof. Dr. Ahmet ÇAYCI başkanlığında Prof. Dr. Ahmet OCAK, Prof. Dr. Muharrem KESİK, Assoc. Prof. Dr. Manu P. Solti ve Doç. Dr. Hisham Sawadi HASHEM sempozyumun gerçekleşmesinde katkısı olan T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, T. C. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Selçuklu Belediyesi yetkililerine teşekkür ederek memnuniyetlerini dile getirdiler. Bunun yanı sıra katılımcılar arasındaki genç araştırmacılara ve öğrencilere öğütler verdiler. Son olarak bir değerlendirme konuşması yapan Düzenleme Kurulu başkanı Prof. Dr. Ahmet ÇAYCI konuşmacılara ve konuklara teşekkür ederek Sempozyum bildirimleri içerisinde bölge coğrafyasına ilişkin bildirimlerin az olmasının burukluğunu yaşadığını dile getirerek Selçuklu Tarihi'nin ve Coğrafyası'nın anlaşılması adına bu etkinliğin devam ettirileceğinin müjdesini verdi.

Görsel 1. Sempozyumun basın açıklaması

Görsel 2. Sempozyum başkanı Prof. Dr. Ahmet ÇAYCI'nın açılış konuşması

Görsel 3. Selçuklu Belediye Başkan Vekili Tahir ÖZER'in açılış konuşması

Görsel 4. NEÜ Rektörü Prof. Dr. Cem ZORLU'nun açılış konuşması

Görsel 5. Kapanış oturumu

Görsel 6. Sempzoyum katılımcıları